

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

Πεπραγμένων Συν/τος κατά διάρκεια πολέμου 1940-1941

1.- ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΕΩΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Οέν Αιγόντιπρέγκατεστημένος δημογενής Ιωάννης Καζοβλής, Έφοδος ΔΕ/μός των πολέμων 1912-1913 και μέγας δωρητής τότε διέρ τοβ Έλληνικοβ στρατοβφνείροκο- λων πάντοτε την άπελευθέρωσιν της Ιδιαιτέρας του πατρίδος Δωδεκανήσου, έκοφελήθη της εδκαιρίας προς τον σκοπόν τουτον να δράση κατά τον τελευταίο πόλεμ- μον.

Οδτος έμα τη κηρύξει τοβ μεταξύ Έλλάδος και Ιταλίας πολέμου(28 Οκτωβρίου 1940), έν Αιγόντιπρ εδρισκόμενος, Έσκευσεν προς λήψιν έκασης μετά των έκεισε Αχ γλιων άρχωβ με σκοπόν τη συμμετοχήν και των Δωδεκανησίων εις τον διέρ άνεξαρτι- τησας της Έλλάδος και άπελευθερώσεως της Δωδεκανήσου, άρξάμενος έγδνα.

Τά έν των ένεργειών του τοβ άραιονοβς έκείνου πατριότου, άποτελόμενα, έ- ναλαβόντος και την προεδρείαν της έν Αθήναις Δωδεκανησιακής έπιτροπής, δέν έβράδυναν να έκδηλωθωσιν. Αι Άγγλικαι άρχαι συνεννοήθησαν μετά της Έλληνι- κής Κοβερνήσεως έθειλοντων πολέμου, κοινοποιήθέν διά της δι' αριθμ. 341/12-11-40 Ε.Δ.Υ.Ε. και έπικολοθήσεν ή Α.Π. 10234/13-11-40 διαταγή τοβ Γεν. Στρατηγείου δι' ης συνεκροτείτο "ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ", εις δ έπετρέπετο ή κατάταξις έθειλον- λοντων πολέμου, έν Δωδεκανήσου καταγομένων, άγόντων δέ ληξίαν 20445 έτων.

2.- ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

1) Προσέλευσις έθειλοντων

-δι έν Αθήναις και έλλαχοβ Δωδεκανήσιου, Έσκευσαν εις τον στρατώνα με πρωτοφανή ένθουσιασμόν. Άρκεινά παραθέσω μεταξύ άλλωβ, τό περιστατικόν ότι, έμα τη κοινοποιήσει της διαταγής κατατάξεως (βιο ήμερών Η/βρίου 1940), προσήλαε και κα- κατατάγη στρατιώτης έγών τό έτος, κολδτεκνος με γιόν, έπίσης στρατιώτη εις τό Άλβανιόν μετάπον.

-Η κατάταξις διήρκεσεν επί μήνα περίπου. έν των προσελθόντων έκρίθησαν Ικα- νός και κατατάγησαν 1850. Η διό της έμπολέμου συνθέσεως προβλεπομένη δύναμις συνεπληρώθη είτα βαθμηδόν, ολοκληρωθείσα τέλος μόλις την 19ην Φεβρουαρίου 1941, δέξά της μεταθέσεως εις τό σύνταγμα διλιτών έν τοβ Γενικοβ Άμπέδου Άθη- νων και έν των εμπέδων των ήσαν Άρχιεπελδγούς.

2) Οργάνωσις Συντάγματος

Διετέθησεν άρχικός

- Αριθμός Έτελεχων ήσαν περιορισμένος -όλικά έλληνική-κήνη, μόνον 30και διά- τάς τρεΐς πολυβολαρχίας.

Συμπέρασμα Οργάνωσις διό συνθήκας, ήσαν δυομενεΐς

3) Εκπαιδευσις

Διετάχθη τό σύνταγμανά καταρτήση στρατιώτας μαχητάς, έντός (6)Έξ μόνον έβδο- μάδων.

Προς τοβτο, παραλλήλωβ προς την κατάταξιν, ήρξατο εκπαίδευσις, ήσαν έντατιμή Η άκμάτος έπο τοβ λυκαυγοβς μέχρι βαθείας νυκτός έργασια των διατεθέντων στελεχων, καιτι έλαχιστων, και ή θαυμαστή προθυμία των νεοσυλλέκτων, έκέφερον τό ποσοδιμενον άποτέλεσμα, έν και έπρόκειτο κερ έκπαιδεύσεως έν μέσο χειμώνι με σαρείαν έλλείγεον εις παντοτα όλικά. Κατά τά τέλη Δεκεμβρίου οί έθειλονταί ειχον εκπαιδευθη, όλωσ στοιχειωδός εις τά της μάχης. Κατατιώθεισης δέ τότε της ει- ειδικής άποστολής, ήτις θά άνετίθετο εις τό σύνταγμα συνιστοιμένης δέ, εις την κα- κατάληξιν της Δωδεκανήσου διά βιάις άποβάσεως, έσυνεχίσθη ή εκπαίδευσις μέχρι της 19ης Φεβρουαρίου 1941, όποτε θά ήδδονατό τις να ειπείτι τό σύνταγμα κατέ- στη τελέτως άεισίμαχον.

3) ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΝΗΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩ

Χάρται

(ΜΑΚΕΣΣΑ-ΒΕΡΡΟΙΑ ΦΑΡΜΙΝΑΦΗΤΟΛΕΜΑΤΣ 1:100.000

Γ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΝΑΓΙΤΣΑ 1:20.000 φ

Τό Σύνταγμα, διαχθέν εις τήν νεοσυσταθείσαν 20ην Μεραρχίαν, διατάχθη διά τς Α.Π. 17400/18-2-1: διαταγής της, ν' ανατακίνηθη εις Αθηνών εις τήν ζώνην τ ν προσαν ηρέατο ή μετακινήσις σιδ/κός τήν 21ην Φεβρουαρίου και, τήν 25ην σου, δλοκληρον τό Σύνταγμα ήτο εγκατεστημένον εν επισταθμίσ εις περιοχήν ΥΠΗΣ (ΒΕΥΗΒΚΑΚΙΔΙΣΛΟΦΟΙ-ΣΙΤΑΤΙΑ-Σ.Σ. ΒΕΥΗΗΣ): εκει παρέμεινε μέχρι της 6ης Μρτιου, συνεχίσαν κατά τό 10ήμερον τοῦτο διάστημα τήν εκκαίδευσίν του.

ιδ της Α.Π. 10103/4-3-41, διαταγής της 20ης Μεραρχίας, ληθεύσης τήν 9ην Ξραν τ της 6-3-41 διατάσσεται τό Σύνταγμα:
 "Νά ή έτοιμον, δι' ενδεχομένην μετακίνησιν οδικώς προς Δουμάς (Β. Τομεός Αλ- νικου Μετόπου).

Ός πιθανός πρώτος σταθμός πορείας, καθορίζεται ή περιοχή ΑΜΜΟΧΩΡΙ-ΠΕΡΑΜΙΑ- ΡΟΠΑΙΟΥΧΟΣ-ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΣ.

Διατάσσεται, αναγνώριστις δρομολογίων.
 προς της διαταγής ταύτης, τό Σύνταγμα προετοιμάζεται. Αποστέλλει δ' ήμεσως δέ λόγον αριθμόν ΑΕ/κός και ΔΚΑΕ/κός εν έκάστου φαγμάτος και τμήματος προς άνα γωνοποιών
 τήν 11ην Ξραν της αότης ήμερας έλήθη ή Α.Π. 10123/6-3-41 τηλεφωνική διαταγή της μεραρχίας, έχουσα ούτω " , εστé έτοιμοι προς κίνησιν από της έσπέρας 1ς σήμερον"

Συνεπεί της διαταγής ταύτης τό Σύνταγμα έξέδωκεν ήμεσως τας δπ' αριθ. 3 και 4 σχετικής διατάγας του. Αλλά, τήν 15ην Ξραν καλέν της αότης -(6-3-41), έλήθη ή Α.Π. 10120/6-3-41 Ξραν 13ην, διαταγή της μεραρχίας, δι' ής διατάσσεται μεταστέθ έσοις του Σύν/τος εις περιοχήν ΚΟΥΡΟΥΤΣΕΣΜΕ-ΑΓ. ΣΠΥΡΔΑΝ-περιοχή Ν. ΑΛΦΙΚΟ (3 κιλ. Β. της Βορείας Ξρας λίμνης ΟΣΤΡΟΒΟΥ), άνασταλείσης ούτω της προς ΔΥΣΜΑΣ κίνησεως.

Τήν 15ην Ξραν, άκολουθεί ή Α.Π. 5 διαταγή του Σύν/τος και διανυκτερινής πο ρείας, φθάνει ροῦτο πρό του λυκαυγούς της 7ης Μαρτιου εις τόν καθορισθέντα τό άνω χάρου δγκου, εγκαθίσταται εν καταυλισμίσ άναφέρει δέ παράτα τη μεραρ- χία (άναφορά δπ' αριθ. 6-7-41).

• Η 20 Μεραρχία διά της Α.Π. 10502/9-3-41 διαταγή επιχείρησεον δπ' αριθ 2) διαταγής της, ανατήθησιν εις τό Σύν/μα έντολήν νά εγκατασταθί άμυντικώς εις ΠΟΤΟΜΕΑ ΚΡΑΛΗΣ/σπρηζόμενον άριστερά μέν επί του Όρεινου δγκου ΚΑΙΜΑΤΕΑΛΑΝ ΙΑΝ-ΟΣΜΑΝΑΚΟΣ, δεξιά δέ επί της ΒΕΓΟΡΙΤΙΑΟΣ λίμνης συνδεδεμένον περίκου εις τό τό ύψος ΑΡΗΣΙΣΗΣ μέ τό 35ον Σύν/γμα Πεζικου.

Γωρία προσκόθεις Συντάγματος:

- 1) Νά φράξητήν Α. έξοδον της στενωπού ΚΡΑΛΗΣ και
 - 2) Νά φράξη τήν Β. της στενωπού ταύτης διάβασιν ΣΚΡΒΗΣ-ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ
- ήμφοτέρα εδχερως βαταί εις Ξρματα μάχης .
 -Προς εκτέλεσιν της διαταγής ταύτης εκδίδεται ή Α.Π. 171 (διαταγή επιχείρησεον σεον δπ' αριθ. 9) σχετικής διαταγή του Συντάγματος.
 9 Μαρτιου μέ 8 Απριλιου:

- Τό Σύνταγμα Όργανώνει τόν ΥΠΟΤΟΜΕΑ ΚΡΑΛΗΣ (ΚΟΥΡΟΥΤΣΕΣΜΕ)
- Έδαφος άνώμαλον και πολδ βραχόδες.
- Χλιιά δι' άμυντικήν Όργάνωσιν διατίθεντε δπό της μεραρχίας εν άεθονία .
- Ξκρημνικαι ύλαι χρησιμοποιοῦνται εις μεγάλας ποσότητας διά τήν κατασκευήν τών διαφόρων Ξργων.
- Δι ΑΕ/καί και δπλίται του συντάγματος από του Διοικητου μέχρι του τελευταίου στρατιδου, έχοντες κλήρη επίγνωσιν της σκουδαιδότητος της άποστολής τών, Ξργάζονται νυχθημερόν μέ παροιμιώδη ένθουσιασμόν, προθυμίαν και δραστηριδτητα .
- Παρατηρητήρια τών διαφόρων Σ.Δ.
- Συρματοκλέγματα συνεχή.
- Χαρακώματα
- Ξηνοί Πυρομαχικόν
- Όργαματα συγκοινωνίας
- Τέγασμα προσοπισ κοῦ
- Έστεγασμένα πολυβολεία και δπλοπολυβολεία
- Αντιαρματικά κωλύματα (τοίχοι, τάρροι, άποτιμήσεις έδάφους)
- Όδεοσεις εις έσωτερικόν τοποθεσίας κλπ. κατασκευασθέντα επί μετόπου 15 χι/

χιλ./τρον έντός ένός μόνου μηνός κατέστησαν τόν όκοτομέα, τούτον Ιοχυρόν, ώστε εδρέσθην εις την εδχάριστον θέσιν να δηλώσω κατ'επανάληψιν εις τόν Διοικητήν της Μερραρχίας, ότι έγγυρμαι άπολύτως τό ύδύνατον παραβίασεως του όκοτομέου μου έκ μέρους οιουδήποτε έχθρου.

8η Απριλίου:

Οπως έχουσι τά πράγματα, όκότε, περί Ήραν ΙΟΗΝ σήμεραν 8 Απριλίου, διατάσσω μαι τηλεφωνικώς υπό τού Διοικητού της Μερραρχίας Υποστρ. Καράσσου Χρ. ν' αναμείνω αυτόν περί την μεσημβριαν εις τόν Σ. Διοικήσεως μου (ΚΟΥΡΟΥ ΤΕΜΙΜΕ); Πραγματι την μεσημβριαν καταφθάνει ό κ. Μερραρχος, συνοδευόμενος υπό τού έπιτελάρχου τού τμήματος Στρατιωτικής Κεντρικής Μακεδονίας (Τ.Σ.Κ.Μ.) Συν/χου Που/νου Πέννα Αντων. και τού άξ/ιού τού 3ου Φραφείου τού Τ.Σ.Κ.Μ. Ταγ/ρχου Κεζιμού Δελοόδα Σκουρ., όστις και μοι έγγνωστοποίησε τότε ότι ό Διοικητής της Μερραρχίας διοικεί και τό Τ.Σ.Κ.Μ. άντι τού άντιστρατήγου Κοτοόμα Ιωάν. άνταληθέντος εις τό έσωτερικόν.

Αόλις ήρχισα να εκδηλώσω εδχαρήστησιν πρός τόν Υποστρ. Καράσσου διά τήν έκτίμησιν τού και ήτοιμαζόμεν να τόν παρακαλέσω, όπως προβή εις μίαν νέαν έκτιμώρησιν τού όκοτομέου μου, προς διακρίτωσιν, άκαξ έτι, της γενομένης τεραστίας έργασίας, όπως με διέκοψε διά να μαι άναγγελη ότι η ό τομέος έγ καταλείπεται "και η πηγαίνου δλα καμένα", διότι οι Γερμανοί, διασχίζοντες την Εέρβλαη καταφθάνουσι κατ'αυτάς εις Φλόριναν. Έκείθεν δε άσφαλώς θα προέλθωσιν εις τό έσωτερικόν της Μακεδονίας κλπ. Κατά συνέπειαν, επιβάλλεται ή λήψις μέτρων άσφαλώς προς την κατεχουοιν Φλαρβής και Β. Α. αυτής. Διά νάρη χάνομεν καιρόν ήκολούθησα τόν κ. Μερραρχον τη όμ ταγή του έπιτελά τού αυτοκινήτου του, και μετά τών δύο ώς άνω έπιτελά του, κτηθήνθησαν ΚΟΥΡΟΥ ΤΕΜΙΜΕ προς ΚΕΑΛΗΝ διά της έγνατίας όδοσ με σκοπώ να προφθάσω εις ΡΗΧ ούνητορον άναγνώρισιν τού έδάφους διάδρυνηκήν έγκαταστάσιν τού Συν/τος μου από ΒΑΡΟ μέχρι τού ύψους Β. ΚΑΚΙΑΙ (Δ. ΚΕΑΛΗΝ). Ο ρως, άποκαμυθέντες

χιλιομετρα τινά έκ ΚΟΥΡΟΥ ΤΕΜΙΜΕ ηναγκάσθη να σταματήσωμεν επί της όδοσ λόγω πυμνοτάτης όρθλής, ήτις παρεμπόδιζεν τελειωστήν έκτέλεσιν άναγνωρίσεως όλοσχερής έλλειψις δρατότητος). Έπεστρεψαμεν τότε κα τ, έγώ μόν μετέβην εις τό Λ. Α. τού όκοτομέου μου (ΚΟΥΡΟΥ ΤΕΜΙΜΕ), οι δ' άνωτέρω έουνένισα προς ΑΡΗΝΕ-

ΛΑΗ άποσ προηγουμένως ό κ. Μερραρχος με διεταξεν προφορικώς να έτοιμάσω τό Συ/μα και τά έν τή όκοτομεί έντεταγμένα τμήματα (Παροβολικόν κλπ.) προς έκκίνησιν θα άκολουθήση δε σχετική διαταγή Μερραρχίας.

- Αρέσως διεταξα από τηλεφώνου να ώσιν έτοιμα τό τάγμα κα'ι λοιπά τμήματα τού Συν/τος. Τό άπογευμα της αΐτης ήμέρας άραιωθείσης της όρθλής προέβην μέτοος Διοικητάς ταγμάτων εις άναγνώρισιν της τοποθεσίας ΒΑΡΟ έφ'ής θα έγκαθίσταντο τμήματα τού Συν/τος μου με μέτωπον κυρίως προς Α.

Αρα τη έκελεύσει τού σκότους, ήρθε το ή έκκίνησα τόν ταγμάτων κλπ. έκ τού κατεχουόμενου άκ' άσων θέσεων και ή συγκέντρωσι των περί τό ΚΟΥΡΟΥ ΤΕΜΙΜΕ προς συνέχισιν είτα της κορείας διάτης έγνατίας όδοσ προς ΚΕΑΛΗΝ.

- Την 8ην Ήραν σήμεραν (8 Απριλίου) έξέδωξη ή Α. Π. 13025 Μερική διαταγή έπιχειρήσεων άκ' αριθρ. Β της Μερραρχίας, καθορίζουσα όσα τό έν/μα τά άκόλουθα.

1. - Κατόιν της Α. Π. 1685/Β-1-41 διαταγής τού Τ.Σ.Κ.Μ. και δυνάμεις τού ύφ' όρας Συν/τος, θα έγκατασταθώσιν άμυντική επί της γενικής γραμμής. όψοματα ΒΑΡΟ-ΗΤΕΛΙΣΚΙΝΤΟΛ, επί τή σκοπώ όπως, άρυνόμενοι άνευ ίσθας άποχωρήσεως καθήγητε τό δεξιόν πλευρόν Αγγλικών δυνάμεων, αΐτινες θα έξασφαλισώσι την διέβασιν ΚΑΚΙΑΙ από κήσης έκ Βορρ, έχθρικής ένεργείας.

- Ιδιαίτερα σημασία εις περιοχήν ΗΤΕΛΙΣΚΙΝΤΟΛ να ληθθή μέριμνα άπαγορεύσεως έχθρικών άρμάτων κατά τήνδηροσίαν όδόν ΑΡΗΝΕ-ΗΤΕΛΑ-ΚΕΑΛΗΝ.

2. - Αριστερόν άριον ζώνης ένεργείας Σας ΡΟΚΗΝΕΣΟ (ύψ' 972) και -ψ. 981 όχι ΓΚΟΛΕΣΟ ΚΑΕΒΑΛΟ (ύψ. 997, 50) όχι ΚΑΚΙΑΙ όχι.

3. - Συμληρωματική μέση εις διάβασιν άμυν.

- Κος Συν/τος τομέος (θ' άρική) εις ΚΟΥΡΟΥ ΤΕΜΙΜΕ κατά διάρκειαν νυκτός.

σήμερον,
 -Λόχοι προελάθους ΑΡΜΙΣΣΗΣ και ΒΕΥΗΣ του ΙΧ Σον/κός τομέος.
 -20 Μ.Ο.Π. (-Πορ/χία)
 -800 Πορ/χίαι (μετός πυροβόλον) της ΒΙ Μ.Π.Π.
 -Δ2 Λόχοι Σκαπανέων
 τό εις την περιοχήν σας ήδη ανακτομένον *Αγγλικόν πορ/κόν εδ διατεθρδλλοχοϋ
 ΙΥ. -Ποροβολικόν

Τούτο ταχθήσεται ως κάτωθι:
 -*Πυέν δρεινή πυρχία εις περιοχήν δψ.862, ηδὲ πεδινή εις βορειανατολική δ-
 φέματα ΚΑΚΙΑΙ.

Υ. -Πέρας ἐγκαταστάσεος:
 τῆς ἐχρι τῆς 10ης ἕως τὴν 11ην ἄπριον.
 ἢ μετακινήσις νὰ ἐπιτελεσθῆ ἐντός τῆς νυκτός τῆς σήμερον.

0
 Διοικητής τῆς Μεραρχίας
 Καρβασός Χρ.
 *Υκγός

*Ἡ *Ανωτέρω διαταγή τῆς Μεραρχίας ἐξετέλεσθη ἐκακριβῶς. Μόνον Δ2 Λόχος Σκαπανέων δὲν ἐνεφανίσθη, ὅστος, μετὰ τῆς εις τὴν Α. ἔξοδα τῆς στενωπῶδ ΚΕΑΝΗΣ, καταστροφῆς τῶν ὀκονομειτικῶν ἔργων, εδ κτηθῆνθη πρὸς τὴν Μεραρχίαν.

9η Ἀπριλίου:
 Τὴν 10,05 ἕραν τῆς ἡμέρας ταύτης, τὸ Σον/μα ἠηρῶθη τὴν κάτωθι τηλεφωνικήν ἀναφορὰν δι' ἔριση. Ζιγκρὸς τὴν Μεραρχίαν.

*Αναφέρω 10ην ἕραν σήμερον, ἐκπεράθη ἐγκαταστάσις Σον/τος.
 ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

-Τρία κέντρα *Αντιστάσεος (καὶ τὰ τρία τάγματα ἐν α' γραμμῇ), κατὰ μήκος τῆς *Ἐγνατίας ὁδοῦ ἐκ ΚΟΥΡΟΥ ΤΕΣΣΗΣ-ΚΑΒΙΑΝΗ καὶ αὐτ. ταύτης εις τὸ θεός Β. ΚΑΚΙΑΙ.
 -*Ἀριστερόν (αὐτ.) κέντρον *Αντιστάσεος : III τάγμα (ταγματάρχης Δραγδῆνης Κων) ἐνεσχημένον διὰ Λόχου προελάθους ΒΕΥΗΣ. Μία πυρ/χία Μ.Π.75 (κο. *Αθανασίου) εις Β. Α. θέματα ΚΑΚΙΑΙ.

*Αιάντιαματικὸς ὁδλάγος Μ.Π.75 (ὀκολοχαγός Πανασιόπου) ἐπιτηρῶν *Ἐγνατίαν.

Ἐνδοξομοσ τοῦ III τάγματος ἀριστερὰ μετ' Ἀγγλικῶν δυνάμεις (Αδοτραλοφ) εις θέσιν ΘΟΡΑ, Β. ΜΙΧΑΝΑ ΑΓΓΕΛΟΣ.

- Εἰς τὸ μέσοσ τὸ I τάγμα (λοχαγός Κλαδάκης Μῆρκος) καὶ δεξιὰ (Α) τὸ II τάγμα (τάγ/ρχης Γεωργαντόκουλος Παναγ. *Ο ὀσλαμίδης Σουδοειας Σουχός καὶ ἡ δρειν. πυρ/χία (λοχ. Πιτακῆς).

- *ὀσλαμίδης Σουδοειας Σουχός εδ ἀντιαματικὸς, ἐπιτηρῶν τὴν κοιλάδα ΑΝΣΙΣΤΑ, λίαν εδχερῶς βατὴν εις ἔρηματα μῆκος, ἀπὸ Β. πρὸς Ν.

ΜΟΡΦΗ ΕΔΔΟΦΥΣ: Καθ' ὀλοκληρῶν ἀκόλυπτον, ἐκκελισμένης πῶσης κινήσεος κατὰ τὴν ἡμέραν ὀδὸκλιηρος ἢ κατεχομένη τοποθεσία, λίαν βατὴ εις ἐχθρικὰ ἔρηματα μῆκος καθ' ὀ παρουσιάζουσα ἐλαφροτάτας μόνον κλισεις. Τουναντίον τὸ ὀκλισητιον ὀριον ὀδῆς κερτίς εις τὸ ἕφος τῆς ΚΕΑΝΗΣ καὶ ἀριστερὰ (Δ) ἔνθα τὰ ἱνα III τάγματα, ἔδαφος τελείως ἀπόδημον μετ' ἐλαχίστας ἀντακούς, πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν λίαν ὀσπερῶτους καὶ εις κερτικὸν ἀκόμη.

- Διδοχικαὶ γραμμαὶ συμπτωσεος : ὀδδεμία.
 Κατὰ συνέσειαν, ἐγκαταλείπων τὴν ἐν λόγῳ τοποθεσίαν, εἶναι ὀσχερῶς μόνον νὰ κητρακλήθῃ κατ' ὀδῆσαν εις τὴν πεδιάδα τοῦ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ, χωρὶς νὰ ὀσνηθῆ ἐνὶ ὀσπερῶς νὰ πρὸβαρ ὀδδεμίαν ἀντίστασιν.

παρὸ τὴν εδ πῶ μείωνεκτικὸτητα τοῦ κατεληφθέντος ἐδάφους, τὸ ἔνταγμα μετ' ὀ τὰ εις διδοσειν τοῦ μέσο (ὀσονοκαπανικὴ ἐργαλεία ἠδυνήθη νὰ συνανοκαμῆται ἐκ τῆς ἐγκαταλήσεος τοποθεσίας ΚΟΥΡΟΥ ΤΕΣΣΗΣ, ἐξ ἠῆς μετεκινήθη) ἐπεδόθη σὴ μερον εις πρὸχειρον ὀργάνωσιν τοῦ ἐδάφους.

Κατὰ τὴν νύκτα τῆς 9-10 Ἀπριλίου ἐχθρική περίπολος, σὸκπλακῆται μετ' ἡμετέραν τοιαύτην Β. ΓΚΑΛΒΑΣ (δψ. 1091) κατεδιόχθη καὶ ἀπεσφίρηθῃ βῶσιν τῆς. Κατὰ τὴν σὸκλο μὴν ταύτην ἐτραυματίσθη ὀ περικολάρχης λοχίας, δι' ἐχθρικής χειροβομβίδος.

90η Ἀπριλίου:
 -Συνεχίζεται ἡ *ὀργάνωσις τοῦ ἐδάφους:
 -Κερὶ τὴν 10ην ἕραν ὀ εις Σ. Σ. *Αμυνταίου παραμάνων τῇ διαταγῇ μου, εδ/κός ἐσοδίασμοϋ τοῦ συντάγματος ἐφ. *Υκγός Πυροβολείκης *ὀδουσεός μετ' ἄνεφερον τῇ-

λεφονικώς ότι σφραγίσαι 'αε/κόν του Σερβικού Στρατού έν εις και άνώτατοι τοιαύ-
 τοί, ως και πλήττωσιναικδοκπαιδα άποβιβάζονται εις τόν σταθμόν προερχόμενοι ή
 πάντες έκ Σερβίας. Επίσης, ότι μεγάλη νευρικότης παρατηρείται μεταξύ τών εφε-
 στρατιωτικών Αρχών Αμυνταίου, μάλιστα ή χειροφυλακή ήρξατο άποσυρομένη προς
 Κοζάνην. Διέταξα τόν έν λόγρ άε/κόν νά εξακολουθήσθ τήν άπηρεσίαν του, (τμη-
 ρισμνρ του μεταφορά τροφίμων εις ΠΕΤΡΕΣ διá τών σχετικών κλιμακίων Η.Σ. του Σου/
 τος). Νά μέ καθιστά δέξνήμερον κάσης πληροφορίας ή συμβάντος, δεδομένου ότι
 δ μετά της Μεραρχίας μας τηλεφωνικός σβνδεσμος-δέν γνωρίζω διατί ήρχισε νά
 χαλαρωθεί.

περί τήν μεσημβρίαν άεικνεύεται δ Χ Σουορ. Τομεός άπό τόν Σου/ρχην Σέργιον Αρ-
 ριστ.

Αγαφόμεν σχετικώς τη Μεραρχία. Αβτη δέ εκδίδει τήν Α.Π.13082/10-4-41 διατα-
 γήν δι'ής συγκροτεί Απόσπασμα Πυρ/χίου εις τ ό άπάγεται έφεσης και τό ήμέτερον
 Σύνταγμα.

Αποστολή του άποσπάματος ή διá της Α.Π.13025 διαταγής της καθορισθείσα διá τ
 τό Σύνταγμα, ήτοι ή καλοψις του δεξιού πλευρού τών εις διάβασιν ΚΑΒΙΔΙ ΑΥΓΛΙ-
 κών δυνάμεων.

Ο ως άνω Σουορ. Τομεός, άποτελείται άπό τάγμα Πεζικού μέ περιορισμένην δδναμιν
 (400-450 άπλται). Μέρος μέν τουτου διατίθεται εις ΒΑΡΟ έν άμέσφ σννδέσμφ μέ
 τό εις τό τμήμα έκείνο έγκατεστημένον ΙΙ τάγμα του Σου/τός μου, τό δέ άπόλοι-
 κόν του Σου. Τομέως τηρείται έν έφεδρεία Η.δφ.690.

Πεί τήν Ι4ην ώραν έλήθη ή 3375 τηλεφωνική διαταγή της Μεραρχίας, δι'ής διατί-
 θεται εις τός άποτομέα μας μία άγγλική ένταρματική Πυρ/χία τών 40.

Αποστέλλω άμέσως εις ΠΕΤΡΕΣ και έκείθεν εις ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ, τόν Διοικητήν της
 Ο.Δ.Σ. Λοχαγόν Πάλλην Αρ. τυγχάνοντα Άγγλομαθη, ίνα συνεννοηθί μέ τόν Διοικητήν
 της Πυρ/χίας ταύτης και άδηγήσθ άτόν εις τόν Υποτομέα μας μετά της Πυρ/χίας
 του.

Ο έν λόγρ Λοχαγός, έπανελεθόν περί τό έσπέρας μοί άνέφερον ότι, πράγματι συν-
 ηντήθη μέ τόν Άγγλον Πυρ/χην. Τη παρακλήσει δέ του τελευταίου τουτου, έπιβάντες
 άτοκι νήτου, κατηυδένθησαν εις ΚΑΒΙΔΙ και, ήφού έπροχώρησαν όλίγον πέρα του χω-
 ρίου, έσταμάτησαν. Σναντηθείς άΠυρ/χης μέ έτερον συνάδελφόν του εδρεθέντα έ-
 κεί, συνομήλησαν κατ'ίδιαν. Μετ'όλίγον δ' έγνωστοποιείτο εις τόν Λοχαγόν Πάλλην
 Α. ότι δέν ήτο δυνατόν νά ταχθί ή Πυρ/χία εις τόν Υποτομέα μας, χωρίς νά δοθώ
 σικαι σχετικαι έλληγήσεις.

Περί τό μεσονόκτιον, Ισχυρά έχθρική άναγνώρισις πλησιάζει γραμμάς μας εις άπό
 στασιν 500μ. μέ σικόν τήν αίφνιδιαστικήν κατάληψιν της τοκοθεσίας ΓΚΑΑΒΑ
 (ΠΙΠτάγμα). Η τυχόν κατάληψις ταύτης άπό τού έχθρου, θα συνεπήγετο παράσιν
 της όλης άρνητικής διατάξεως του Σου/τός και έν συνεχείμ δ έχθρος θα ήδύνατο
 λίαν εύχερής και άνευ θοοιτών νά άπερκεράσθ τούς άστραλούς έκ του δεξιού των
 πλευρού.

Εξός ως μοί άνεφέρθη τηλεφωνικώς άπό του ΙΙΙ τάγματος βταγματάρχησ άραν-
 δάκηςΚ. Ιδ έμφάνησις του έχθρου, διέταξα και τρία τάγματα νά καταλάβωσι θέσεις
 χωρίς νά εκτελέσωσι πυρά, πλην του τρίτου τάγματος, τό όποιον νά μάλλη κατά του
 έχθρου, μόνον διá τών άτοματών όπλων και διá τών όπλων, διá τό πυρά τών όποι-
 εν άριστα προσεφέρτε τό έδαφος.

Πράγματι, τά εδοτοχα πυρά τών ήμετέρων, σταματώσι τόν έχθρόν όργανωθέντα
 άμέσως προχείρως (ταχόσκαπα επί μετάπου 500 περίπου μέτρων) και βόλλοντα κυ-
 κλίως διá τών κολυβόλων του, γενομένης δι' άτόν έν άρχή χρήσεως τροχιοδει-
 κτικών βολίδων.

Η σνμπλοκή διήρκεσεν επί όίωρον. Αποτέλεσμα δέ ταύτης ήκήρξεν ή εκδίσξις
 του έχθρου έχόντος όπολείας τινός και έγκαταλιπόντος επί τάπου διάφορα όλι-
 γα (γεμιστική μηχανή ταινιδν πολυβόλου, ταινίαι πλήρεις σνσιγγίων πολυβόλων
 Γερμανικαι χειροβουβίδες, χλαίνη και αλκίκιον Γερμανικόν άε/κόσ), περισυλλεγέν
 τα άπό ήμετέρας Ισχυρούς περιπόλου ώθηθείσης τη διαταγή μου προς τό μέρος έ-
 κείνο, άμα τη λήξει της σνμπλοκής.

Εάντα τά άνωτέρφ, άνεφερον άνεφερον τηλεφωνικώς τμημεραρχίς.
 Ιη άπειλήσιν: Καθ'όλην τήν ήμεραν δ έχθρος ένεργήτ επανήλιμημένας τοικιάς
 έπιθέσεις εναντίον τών άριστέρά μας (Αυτ.) άστραλών.

Απασαι άποκρόδονται.
 Η ΒΑ ΚΑΒΙΔΙ, τεταγμένη έν τη λωρίδι του ΙΙΙ τάγματος βταγματάρχησ άραδάκης
 Κ.) πεδινή πυρ/χία μας (Πυρ/χης 'Υπολ., Άθανασίου), άποροηεί τούς άστραλούς

βάλλομεν λίαν εδοτόχος έναντίον του έχθρου.
Από κρήρας, παρατηρούμεται κινήσεις έχθρικών έρμάντων και φορητών αυτοκινήτων
έκ κατασκευασίας ΚΑΛΙΤΗΣ προς ΑΘΟΥΣ ΒΕΥΝ-ΚΕΛΑΝΗ.

Τό έχθρικών πυρ/κόν έτελετ προκατασκευαστικής βολής και προέκυψ εις λίαν
δυναμίας τινές. Προφανώς δ έχθρος προετοιμάζεται δι' έκείνταισιν έπιθέσεως και με
αδχοδμετόπου μας.

Περί την μεσημβριαν, δύο *Αγγλικά έλασφά σματα μάχης έποκρίτονται τών λοι
πών από τών Γερμανών Β.Α.ΒΕΥΒΗΣ και κατασκευάσασιν εις ΚΕΛΑΝΗ, ινα οια του όμο
τομέας μας επανέλθωσιν εις βάσεις έξωρησέας τών.

Ο Υποφαινόμενος εδρισκόμενος κατ'έκεινην τήν ώραν έγγότατα της ΚΕΛΑΝΗΣ
πρός έπιθέσειν του όποτιμέως, αναγνωρίζω τά έρματα ταύτα, και κατόπιν έπι
σταμένης έρευνής και έξετιθέσεως του προσωπικού των δι' έμοσ, δόηγουσιναι τή διατα
γή μου από του συνοδευόντος με ΔΕ/ κοσ αληροφορίων *Ανθ/γού Καρμίλα Κ. διδ
της κοιλάδος ΔΕΣΙΣΤΑ εις ΠΕΤΡΕΣ και έκειθεν μεταβαίνουσιν εις *ΛΟΥΥΤΑΙΟΝ.

Τό γεγονός τουτο ένασέρω τηλεφωνικής τή στρατιωτικής όμοίως δ αιεθούνης III
Γραφείου Τάγματώς Δαγός Δι, κατά ομιλήσειν ζητεί παρ' έμοσ σχετικής αληροφο
ρίας.

Καθ' έλην τήν νόκταν της 11-12 *Απριλίου σοδρότατα πυρά πυρ/κοξέκιστέροθεν
*Βοχομεν (7) έπτά τραυματίας όκλίτας έν εις βαρότερον όκέυθεν εις τά τραυμάτ
του.

12η *Απριλίου

Έμα τή έρ θανατοί εις τόν Σ.Δ. άποκοσματος ένθα και Σ.Δ. του συν/τος, δύο *Αγ
γλοι ΔΕ/κοί, άνήκοντες ως έγνώρισαν ήμίν εις τό *Αγγλικόν στρατήγειον (στρατη
γός Μάκεϊ) έδραθεν εις ΠΕΡΑΙΚΑΝ. συνοδευάντο ούτοι όπότινος *Αγγλωσσοός έσέ
δρου *Ανθοκίπρου δηηρετόντος εις τόν λόχον *Ασσαλίας Σιδ. Γραμίδων.

Οί έν λόγρ ΔΕ/κοί άφού ένεκρίνωσιν εις τόν διοικητήν του άποκοσματος συν/
ρχην Πέργιον Α., ότι άποδημερον πρσι τό έποκοσμα όμαγεται εις τό *Αγγλικόν
στρατήγειον, ήρώτησιν έν άρκει χρόνος 15 ώρων διά μίαν ομιλήσειν του άποκοσ
τος, δ διοικητής του άποκοσματος άφού έξήτησε και τήν γνώμην μου, άπήντησεν
καταφατικώς. Πρξ έπληροφώρησιν κατόπιν, ότι τέσσερες έχθρικοί έπιθέσειν χέξ
11 *Απριλίου κατέ τών άριστέρδ μας άβοιραλών, εχέρως άκικροδύσασιν δι' ούτων.

Χωρίς να παράχωσιν οδδέν στοιχείων σχετικών με τήν ομίλσειν (έν, άπτε,
και πός θά διετ' οσεται άθη) άνεχώρησαν διά τή στρατήγειον, άκολοθήσασιν δ
πό του ΔΕ/κοσ αληροφορίων Ανθ/γού Καρμίλα Κ., όρισθέντος ως συνοδευόντος.
και σήμερον από κρήρας θεδνται έκ παρατηρητήριων έχθρικά κινήσεις έρμάντων
και φορητών αυτοκινήτων από άδουσε προς ΒΕΥΒΗΝ και ΚΕΛΑΝΗ.

Περί την μεσημβριαν δ εις τόν Σ. Σταθμόν ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ παρσιένων ΔΕ/κοσ έρετι
ομοσ του συν/τος, Κε. όκλήσεισός Προβολής *Οδουσεσ, και ένασέρω τηλεφωνικής
ότι άπομένει δ μόνος *Ελλην στρατιωτικός εις ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ, διότι άπαντες οί λοιποί
(Χωρ/κή, Φρουρ/χέτον, δηηρεσίαι έπιμελητέας κλπ.
άνεχώρησασ ήδη εις ΚΟΣΑΝΗΝ. Τό σκουδαίότερον δ' ότι, *Ουός έκ 3-4 *Αγγλων ΔΕ/κόν
μεταβόσα εις τό σταθμόν, κατέστρεψε τά τηλεφωνικά μηχανήματα, παρξ τής έντονωτά
τας διαμαρτορίας του έν λόγρ ΔΕ/κοσ. Ούτε διεκδίκη δ μεταξό του συν/τος μου και
στρατιώσε σόφαστος, όριστικώς όα και μετά της Μεραρχίας.

Όροίως, δ έν λόγρ ΔΕ/κοσ διατάχθη, παρξ τών άνω *Αγγλων να έγκαταλείψη
τόν σταθμόν μετά τών άνδρών του, καθ' ότι ούτοι θά προέβαινον εις τήν κατα
στροφήν τών εις τόν σταθμόν έγκαταλειφθεισών άτρομηχανών, τας όμοίως πρόβρατι
και κατέστρεψαν.

Τήν 13ην ώραν δ διοικητής της άριστέρας Μερξος Ταγ/ρχης Δραυδίας Κ.
κοί άναγέρει τηλεφωνικώς ότι, οί άριστέροι του άυστραλοί ήρχισαν να συμπύων
ται προς ΚΑΣΙΑΙ.

Πρόβρατι, περίπολος άποσταλείσα από του έν λόγρ Ταγ/ρχου τή διαταγή μου,
πρός τό σημείον συνδύσρου μετά τών άυστραλών, διεκρίτωσεν ότι τό δεξιόν του
έχεν άποσυνθεί. Ούτως, από της ώρας ταύτης οί άυστραλοί ήρχαντο συμπύων
όρανοι προς Η., χωρίς μιν να μός είδοποιήσωσιν.

Περί την 14ην ώραν διακρίνωσιν συγκεντρώσεις έχθρικού πεζικού εις χω
ρίον άφού Η. ΒΕΥΒΗΣ και εις θέσεις 2 1/3 - 3 χιλιοσ. Β. ΚΕΛΑΝΗΣ μεταφερομένου
εί φορητών αυτοκινήτων, τών όμοίων προηούντο μερικά έρματα μάχης.

Επίσης Η. ΚΕΣΑΛΗΣ, τοποθετείται έχθρική πυρ/χία, ήτις και άρχεται πυρών
έναντιον θέσεών μας.
Η πεδινή πυρ/χία μας, άπό πρώτας βάλλει επιτυχώς έναντιον του έχθρου
Εχθρικά κινήσεις παρατηρούνται όμοίως και εις ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ.
Ήρα 15η.

Τό έχθρικόν καζικόν καταλαμβάνει βάσεις εξορμήσεως πρό του μετώπου
μας. Τά προηόθμενα ήρματα μόχης εξ άποστάσεως 1800-2000 μ. βάλλουσιν έναν-
τίον μας διά τών πολυβόλων των. Όμοίως τό έχθρικόν πυρ/κόν εξακολουθεί τά
πυρά του άφ' όλοκλήρου της τοποθεσίας μας, κυρίως δε, έναντιον του άριστερου
αίτης με άριστερον σκοπόν την άποκοπήν της προς ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ, τυχόν συρτηξέσε
μας. Προφανώς ό έχθρός προητοιμάσθη και άρχίζει ήδη την επίθεσιν του εις
τό τμήμα του Υποτομέως άπό του άριστερου μέχρι του όρους ΚΕΣΑΛΗΣ συρτηξι-
λαβανόμενης.

Άπαντες οι μαχηταί μας, άδραιοκονταί ήδη εις τάς θέσεις των.
Όπως έχει ή κατάστασις έν' φ' δ' έτοιμάζομαι να άναχωρήσω άριππας
διά τόν Σ.Α. του 1 Τάγματος, ίνα έκ' του σύννεγγυς διευθίω την άρμην προσω-
πιαώς επί του όλου τμήματος του Υποτομέως μου, έναντιον του όποιου ήρξα-
το έκδηλουργή ή επίθεσις καταβάλλει την 15,40 ώραν ό ός σύνδεσμος εις
τούς Άγγλους σταλείς ανθ'ός Χαρμηλάς Κ., όστις κορίζει διά τόν διοικη-
τήν του άποσπάσματος, διαταγήν συρτηξέσε του άποσπάσματος εξαίρετως
επείγουσαν. Με προς την Η.Α. Κλειδί πεδινήν πυρ/χίαν και τόν αντιαρμαυλόν
οδολόγόν Η.Π. τών 75 δ' έν λόγω ήρ/ός, μοί μεταβιβάζει έντολήν του παρά τού
Άγγλικού Στρατηγείου συνδέσμου, επιτελήρχου του Τ.Ε.Κ.Μ. Συν/ρχου Πυρ/κού
Εέκπα' άντων. ίνα, άφ' ου έκκληρώσωι τόν προορισμόν των καταστραφείων επί
τόπου τά πυροβόλα, δεδεμένον ότι και χρόνος δέν υπάρχει και ή όδός ΚΑΚΙΑΙ
-ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ είναι κλήρης ναρκών, τοποθετημένων υπό τών Άγγλων, τελεί δε
άπό τών ήρσων έλεγχον τών Ιερμανών.
Ήρα 15.50

Τό ένδύταγμα λαμβάνει την έκδόλουθον διαταγήν:
Άριθ. 15 Άπαντα τμήματα Άποσπάσματος ένδύταγμα
Αδδεκανησίων και λοιπά

Ήρα λήγει παρούσης, κατόπιν διαταγής του Στρατηγού ΜΑΚΣΙ, τά όρ'
ύρθε τμήματα θα συρτηχθώσιν ως κάτωθι:

1) Τάγμα Χ Συν. Τομέως και έν τάγμα Χ του Συν/τος και τό εις την
περιοχήν αυτών πυρ/κόν, διά της Ανατολικής καρδίας της λίμνης ΠΕΤΕΡΛΕΚΟ
πρός ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ, ένθα την 19ην ώραν της σήμερον, 1500 άνδρες της φάλαγγος
ταύτης θα επιβιβασθώσιν αυτοεινήτων και 0' αχθώσιν εις ΠΤΟΛΗΜΑΙΔΑ και
εκαίθεν εις ΜΥΛΑΙΣΙ.

2) Τά υπόλοιπα τμήματα του άποσπάσματος, ήτοι τά έτερα δύο τάγματα
του Συν/τος και τό εις την περιοχήν αυτών πυρ/κόν 0' αχθ' ή διά της Δ. της
λίμνης ΠΕΤΕΡΛΕΚΟ δεδεσσε προς ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ και εκαίθεν όδι' ως δι' ένδιαρέτου
όδου μεταξύ ΠΤΟΛΗΜΑΙΔΟΣ και λίμνης ΡΟΥΝΔΙΚ προς ΚΑΙΣΙΟΥΡΑΝ.

Άρα τή άρ'ίζει τών τμημάτων εις τάς θέσεις των τά τμήματα θα κατα-
λάβωσι θέσεις με μέτωπον προς Ανατολίς επί των ήμερών ΚΑΙΣΙΟΥΡΑΣ -
ΜΥΛΑΙΣΙ.

Εις περιπτώσιν καθ' ήν ακολουθηθώσι κατά την πορείαν των υπό Γαρμα-
νικών έρμάτων, ν' ανέλωσιν. Επί τών πλησιεστέρων ήμερών.

Τά κυροβολικά και λοιποί σχηματισμοί να λάβωσι γνώσιν της παρού-
σης μου, περίληψιν του Συν/τος Αδδεκανησίων.

Θά δεδωσω μετά της φάλαγγος ΠΤΟΛΗΜΑΙΔΟΣ
- 0' διοικητής του Συν/τος Αδδεκανησίων, θα δεδωθ' μετά της φάλαγγος
της μεταξύ ΠΤΟΛΗΜΑΙΔΟΣ και ΡΟΥΝΔΙΚ πορευθεσομένης.

Πεπτεραν διαταγήν θα λάβωσι παρά της Μεραρχίας.
Τ.Τ. 145 τή 12-4-41

Ήρα 15.50
Ο
Διοικητής του Η. Άποσπάσματος
Α. Ξέργιος
Συν/ρχης Πεζικού

Τὴν ὡς ἔνω διαταγὴν ἐκοινοποίησα ἑρέως τηλεφωνικῶς πρὸς τοὺς Διοικητὰς τῶν τῶν ταγμάτων, ἐν συνεχείᾳ δὲ, διέταξα τ' ἀκόλουθα:

1) Τοὺς Διοικητὰς I καὶ III ταγμάτων.

- Συμπυκτώητε ἑρέως διὰ τοῦ Ν. ὑπὸν μοναδικοῦ ἀρχέως πρὸς ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΜΥΝΤΑΙΟΝ (Αὐτ. Πόλεως) καὶ συνεχίσατε καθοριζόμενον διὰ τῆς ἀνωτέρω διαταγῆς δρομολόγιον.

- Ἐκαστον τάγμα καλύψῃ σύμπυξίν του δι' ἑλαφρῶν τμημάτων, κατὰ τὰς διαταγὰς του.

- Σύμπυξις λάβῃ χώραν μὲ ἀπόλυτον τάξιν καὶ πειθαρχίαν, καθιστάμενου γνωστοῦ εἰς ἀπαγίας ἑξ/κοῦ καὶ ὀπλίτας, ὅτι δεόν μὴ θορυβηθῶσι καθ' ὅσον, τὸ ζήτημα εἶναι εἰς θέσιν ἀφυπνῆ ἀποτελεσματικῆς, ἐπιβάλλεται ὡς ἑρέως σύμπυξις, ὑπὸ λόγων γενικῆς τακτικῆς καταστάσεως.

Ὁ δὲ εὐρίσκονται ἐν μέσῳ συμπυκνωμένων τμημάτων, εἰς ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ.

2) Πρὸς τὸν Διοικητὴν τῆς Πυρ/χίας Π. Πυρ/κοῦ Ἰπ/γόν Ἀθανασίου (ἀφορᾷ καὶ τὸν ὑπὸ διαταγὰς του τεθέντα ἤδη διοικητὴν οὐλαμοῦ ἀντιπαραδικοῦ πυρ/κοῦ τῶν 75 ὑπ/γόν Παπασπύρου).

- Ἐξακολουθήσατε πρὸς ἐναντίον ἐχθροῦ ἑφ' οὗ ἐξαντήθητε ὅλα τὰ πυρομαχικά, καταστρέψατε τὰ πυροβόλα, καθισταμένης ἐντελῆς ἐδυνάτου τῆς μετακινήσεως των καὶ ἀποσυρθῆτε μὲ τμήματα III τάγματος.

3) Διοικητὴν II τάγματος (Ταγ/ρχης Γεωργαντόπουλος Π.) καὶ Διοικητὴν Πυρ/χίας Ο. Π. (Λοχαγὸς Πιττακῆς).

Συμπροσώθητε μὲ κοινοποιηθεῖσαν ὡς ἔνω διαταγὴν ἀποσκίασματος.

4) Ἀναλόγως διαταγὰς ἐπεστειλα δι' ἐπίπλων πρὸς τοὺς διοικητὰς τῶν λοιπῶν τμημάτων τοῦ Συν/τος.

κατέλασιν Συμπύξεως.

- Σύμπυξις ἐν πλήρει ἡμέρᾳ ἀνευ οὐδεμιᾶς προπαρασκευῆς καὶ ἄνευ τῆ ἐνδραχίης τῆς μετὰ τοῦ ἐχθρικοῦ καζι/κοῦ ἐπαφῆς, ὑπὸ καταιγιστικῶν δὲ πύρ τοῦ ἐχθρικοῦ πυρ/κοῦ.

- Ὅσοι συμπύξεως διὰ τὰ I καὶ III τάγματα καὶ τὸ πυρ/κὸν των, ἡμῖστα προσφερόμενοι ἑδάφος λίαν ἀνυψωμένον μὲ κλίσεις 75%-80% μοναδικῶς ἀρχὴν καὶ δύο ἀτραποὶ δόσματοι καὶ εἰς κεζοὺς ἕκδορη.

- Διαδοχικαὶ γραμμαὶ συμπύξεως, οὐδεμία.

- Φίλιον πυρ/κὸν ἀνεπαρέες.

- Ἐν υπερπάρωματι, διετάρχη ἡ σύμπυξις ὑπὸ δυσμενεστάτας συνθήκας.

- Τὸ III τάγμα (ἀριστερόν Ἰσοτορέως) εὐρέθη ὑπὸ συνθήκας ἐξαιρετικῶς δυσμενεῖς, λόγῳ τῆς ποσῆς τοῦ κατεχομένου ὑπ' αὐτοῦ ἐδάφους καὶ διότι, ἐναντίον τοῦ τάγματος τούτου ἐξεδηλοῦτο ἡ κυρία προσπάθεια τοῦ ἐχθροῦ, ἐπιχειρήσαντος καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας ἡμέρας τὴν κατάληψιν τῆς τοκοθεσίας ΚΑΒΙΑΙ.

Παρὰ ταῦτα, ἡ σύμπυξις ἐξετελέσθη παρ' ἀφοτέρων τῶν ταγμάτων μὲ ἀπόλυτον τάξιν, πειθαρχίαν καὶ ἡρωϊσμόν. Ἀπαντες οἱ μαχηταὶ (ἑξ/κοὶ καὶ ὀπλίται) μετὰ πικρίας ἔβησαν τὰς θέσεις των, τὰς ὁποίας ὁ ἐχθρὸς ἐκράτειν κατὰ τὰς διαταγὰς τοῦ Συν/τος, ἀνευ ἰδέας ὑποχωρήσεως πρὸς ἐπιλήρωσιν τῆς ἀνατεθειμένης τῷ Συντάγματι ἐντολῆς καλύψεως τοῦ δεξιοῦ τῶν εἰς τὴν διάβασιν ΚΑΒΙΑΙ μαχομένων Αὐστραλῶν.

Ἐπρεπεὶ ὡς νὰ ἐκτελεσθῶσι καὶ ἐξετελέσθησαν αἱ δοθεῖσαι διαταγαί.

Εἰς μόνον οὐλαμὸς τοῦ εἰς τὸ ἀριστερόν 11ου λόχου (διμοιρίται ἀνθ/γὸς Ἰουστινιάνης καὶ ἀνθ/στῆς Γαλιᾶτσος ἄντ.) παρεκκλίνας τοῦ δριστεντος ὑπὸ τοῦ τάγματος δρομολογίου συμπύξεως, κατηυθύνθη εἰς ΚΑΒΙΑΙ, ὅπου, ἐνωθεῖς μετὰ τῶν ἀφυπνῶν ἐντός τοῦ χωρίου τελευταίων Αὐστραλῶν, ἐπολέησεν ἐπὶ τινὰς ὥρας. Ἐτραυματίσθησαν καὶ ἐφονεύθησαν ἐκεῖ ἐν συνόλῳ 8-10 ὀπλίται ἐκ τῶν ἡμετέρων. Ἐκ τῶν Αὐστραλῶν περισσότεροι.

Ἀπαντες οἱ λοιποὶ συνελθόντες αἰχμάλωτοι, κυκλωθέντες ὑπὸ ἐχθρικών ἀρμάτων βόχης, ἄτινα ἐκ τοῦ ἀριστεροῦ κατέλαβον ἤδη θέσεις καὶ τὴν ἀραξιτῆν ΚΑΒΙΑΙ.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Πυρ/χίας Π. Π. ὑπολ/γὸς Ἀθανασίου, ἐπιδειχόμενος ἔντοτε ἐξαιρετικὴν διαγωγὴν, ἐξετέλεσε κατὰ γράμμα τὴν δοθεῖσαν αὐτῷ ἐντολήν.

Περὶ τὴν 18ην ὡραν, ἡ ὑπὸ τὰς διαταγὰς μου συμπυκνωθεῖσα ἀριστερὰ φάλαγγς (I, III τάγματα, Ο. Α. Σ. Π. Μ. Μ. Ε. καὶ Σταθμὸς ἐπιθέσεως Συν/τος) φθάνουσιν εἰς Δ. παρωφὴν ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ, ἐν πλήρει τάξει.

Παρατηρώ μόνον επιρρήκυσιν φινά της φάλαγγος οφειλομένην ὄμως
εἰς τὴν μορφήν τοῦ ἑδάφους.
Ἐυρισκόμενοι εἰς τὸν χρόνον τοῦτον Δ. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ, αἰωνηδῶς κλεροκο-
ποῦνται τὰ τμήματά μου δεξιὰ (Δ) ὑπὸ πολυβόλων ἐχθρικών ἀρμάτων 20-25 τὸν
ἀριθμὸν, ἐξ ἀποστάσεως 800-1000 μ.
Ταῦτα εἶχον ἀποθήσει τοῦς Αυστραλοῦς ἐκ τῆς διαβάσεως ΚΑΒΙΑΙ εἰς
ἣν εἶχε παραρεῖναι ἐκ τούτων δύναμις μόνον οὐλαροῦ ὡς οπισθοφυλακὴ ἢ εἶχεν
ἀποκοπὴ καὶ κατήλθον πρὸς ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ μὲ σκοπὸν νὰ ἀποκόψωσι τὴν ὑποχωρησίαν
μας.

Ἐπὶ πλέον ἐχθρικών πυρ/κόν ἐκ θέσεων ΒΑ. ΚΑΒΙΑΙ ἐκτελεῖ εὐστοχῶ-
τατον φραγμὸν τῶν τμημάτων μας.

-16 Ἀγγλικὸν Βαρὺ Πυρ/κὸν τεταγμένον κλιμακῶδον Η. Δ. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ
κατὰ μῆκος τῆς ἀραξίτης ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ-ΠΤΟΛΕΜΑΙΩ, βάλλαι σφοδρῶς ὀλοκλήρον τὴν
περιοχὴν ΚΑΒΙΑΙ.

Ἐν μέσῳ τῶν τμημάτων μου ἔφιππος ἐνθαρρύνω τοῦς ἄνδρας καὶ προ-
σπαθοῦμεν νὰ διέλθωμεν τὸν ἀπαισιον ἐκεῖνον φραγμὸν.

Κατὰ τῆς κρίσεως ταύτης στιγμῆς ἐφορῶμεν ἐκ κεκαλυμμένων θέ-
σεων πρὸς τὴν Η. Δ. παρικήν ΑΧΥΣΤΑΙΟΥ 25-30 Ἀγγλικά ἄρματα μάχης, ἵτινα
ἐπαρβαίνουσιν εἰς τὸν ἄρνα.

Διεξάγεται ἀρματοπαχία ἐξ ἀποστάσεως κυμαινομένης μεταξὺ 500 καὶ
800 μ.

Οἱ Ἀγγλοὶ τηροῦσι στάσιν ἀμυντικὴν. Ἐν διαστήματι 10. κείονται
3 ἑρριανικά ἄρματα.

Τὰ τμήματά μου ἐπισηλοῦμενα τῆς εὐκαιρίας ταύτης, διέρχονται τὴν
ἄκρας ἐπικίνδυνον ζώνην μὲ ἀρκετὰς βέβαια ἀπολαίαι καὶ διαρρέουσι πρὸς Η.
τίθεται λοιπὸν ἐκτὸς συζητήσεως τὸ ὅτι τὰ Ἀγγλικά ἄρματα μάχης
ἀπέτρεξαν, τοῦ μείζονος τοῦλάχιστον μέρους τῆς φάλαγγος τὴν αἰχμαλωσίαν,
ἥτις δὲ ἦτο ἀναπόφευκτος ὑπὸ τῶν ἐχθρικών ἀρμάτων.

Εἰς σημεῖον περὶ τὰ 1000 μ. Η. Δ. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ ἐπὶ τῆς ἀραξίτης ὁδοῦ,
φάλαγγ Ἀγγλικῶν φορτηγῶν αυτοκινήτων ἐξηκολούθει ἐπιβιβάζουσα τοῦς ἀπο-
σπρόντας ἤδη ἄνεργς ἐκ τῆς διαβάσεως ΚΑΒΙΑΙ Αυστραλοῦς, τοῦς ὁποίους
μετέφερον εἰς ΚΟΖΑΝΗΝ καὶ νοτιώτερον.

Οἱ Ἀγγλοὶ ὄμως, θεωροῦντες ὡς ἐπιτακτικὴν τὴν ἄμεσον ἀποχώρη-
σιν καὶ τῶν ἡμετέρων ἐκ τῆς ἐπι κινδύνου ταύτης περιοχῆς, πολλὰ μᾶλλον,
θεωροῦντες ὅτι ὁ ἄρνα δὲν εἶχαν εἰσέτι κριθεῖ τελικῶς, ἐπὶ δὲ τὸ Ἀγγλικὸν
Βαρὺ Πυρ/κὸν ἐξηκολούθει τὰ πυρ/κὸν του, κλιμακῶδον διαδοχικῶς ἐπὶ τῆς
ἀραξίτης ὁδοῦ ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ-ΠΤΟΛΕΜΑΙΩ, παρελθόντων ἐσκευμένων καὶ τοῦς κατα-
φθάνοντας ἐκεῖ ἄνδρας μας. Ἐκ τούτων ὄμως ἀπεβίβασαν εἰς ΠΤΟΛΕΜΑΙΩ, μὲ-
νον περὶ τοῦς 800, τοῦς δὲ ὑπολοίπους μετέφεραν ἐπὶ Η. ΚΟΖΑΝΗΝ εἰς περιο-
χὴν ΣΙΛΙΝΤΡΗΣ καὶ μέχρι ΓΡΕΒΕΝΩΝ.

Ὁ ὑποφαινόμενος, ἀκολουθῶν ὑπὸ τῶν ἀπορριπνόντων τελευταίων
ἦσαν περὶ τοῦς 400 ἄε/κοί καὶ ὀπίσθη-μεταβαίνοντες ὀδὸν εἰς ΠΤΟΛΕΜΑΙΩ,
οἷον φέροντες περὶ τὴν 32αν ὄραν.

Ἀρέσως ἀποστέλλω ἄε/κοῦς τινὰς δι' Ἀγγλικῶν αυτοκινήτων εἰς
ΚΟΖΑΝΗΝ μὲ ἐντολήν νὰ στατατήσουν ὅλοι οἱ ἐκεῖσε μεταφερθέντες καὶ νὰ
ἐνψῶσι μετὰ τοῦ Συν/τος εἰς περιοχὴν ΜΗΛΑΤΣΙ.

Τὴν μεταγωγικὰ ἀκολουθοῦσι τὴν φάλαγγα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ἐκ τούτων
ἀρκετὰ τίθενται ἐκτὸς μάχης κατὰ τὴν διάρκειαν διαβάσεως τῆς ἐπικιν-
δύνου περιοχῆς ἄνωθεν ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ καὶ κατὰ τὴν πορείαν ἐπὶ τῆς ἄγορας εἰς
ΠΕΡΑΙΚΗΝ-ΠΤΟΛΕΜΑΙΩ ἀραξίτης, ἥτις ἔχει ὑκονομευθῆ εἰς κλειστά σημεῖα
καὶ εἰς ἀπάσας τὰς γεφύρας ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Εἰς ΠΤΟΛΕΜΑΙΩ ἐνοῦνται καὶ οἱ ἐκ τῶν Ἀγγλικῶν αυτοκινήτων
ἀπορριπθέντες.

Συναντῶ ἐκεῖ τὸν Διοικητὴν τοῦ Ἀποσπάματος Συν/ρχην Σέργιον
Α. εἰς τὸν ὁποῖον διαβιβάσω προφορικὴν διαταγὴν δοθεῖσαν εἰς τὸν λοχαγὸν
ἐπιτελῆ τοῦ III τάγματος Νικολαῖδον Α. κατέχω ἔγγραφον σχετικὴν ἀναφορὰν
τούτου ὑπὸ τοῦ ἐπιτελάρχου τοῦ Τ. Σ. Κ. Β. Συν/ρχου Πυρ/κοῦ Ρέπκα ἄνω γὰ
μεταβῆ τὸ Σύνταγμα εἰς ΜΗΛΑΤΣΙ, διότι εἰς ΚΑΒΙΛΟΥΡΑΝ ἀπεστάλησαν ἤδη ἀπὸ
τῆς μεσημβρίας ἄλλαι μονάδες.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ Ἀποσπάματος διατάσσει ἐκτελέσιν τῆς ἀνωτέρω
διαταγῆς καὶ ἐκκινεῖ διὰ ΜΗΛΑΤΣΙ.

Κατὰ τὴν πορείαν μας ὑπὸ ΠΤΟΛΕΜΑΙΩ εἰς ΜΗΛΑΤΣΙ, συναντῶμεν

πολλοὺς βραδυποροῦντας ἀπλῆτας τοῦ 80οῦ Συν/τος Πεζικοῦ, ὅπως φάνηται πορεύεται πρὸς ΚΑΒΣΙΟΥΡΑΝ καὶ τινὰς τοῦ 35οῦ Συν/τος Πεζικοῦ.
Φθάνομεν εἰς ΜΗΛΑΤΕΙ περὶ τὴν 5ην ἕραν τῆς 13ης Ἀπριλίου, ὅπου εὗρισκομεν τὸ προηγουμέν ἡμῶν 36 Σύνταγμα Πεζικοῦ.
Σύμπυξις II τάγματος (δεξιόν)

τοῦτο, ἐνταχθὲν εἰς τὴν φάλαγγα Σεργίου, ἦτο ἀδύνατον λόγῳ ἀποστάσεως νὰ φθάσῃ τὴν 19ην ἕραν εἰς ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ ἐκ τῶν κατεχομένων δι' αὐτοῦ ὁδῶν.

Ἀλλὰ καὶ τὸν απαιτούμενον χρόνον ἦν εἶχε, δὲν ἦτο ἐπιτετραμένον νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς τὴν κατακλυζομένην ἤδη περιοχὴν ὑπὸ τῶν ἐχθρικών πυρῶν, διὰ νὰ ἐπιβιβασθῇ αὐτοκινήτων.

Ὅθεν, τὸ τάγμα καὶ τὸ ἐν τῇ περιοχῇ του Συρ/κὸν ἠκολούθησε δρομολόγιον ἐπὶ ΑΙ. ΠΑΥΣΑΝΟΝΟΕ κατ' εὐθείαν εἰς ΠΗΡΑΙΚΑΝ.
13η Ἀπριλίου

Ἦρα 18η.

Δυνάμει τῆς δι' ἡμῶν 16 διαταγῆς τοῦ Διοικητοῦ τοῦ ἀποσπασματος, τὸ Σύνταγμα, προηγουμένων τμημάτων τοῦ X Συν. Τορῶσε μὲ τὰ ὅπλα βαδίσει καὶ ὁ Διοικητὴς τοῦ ἀποσπασματος, ἐκκενεῖ μὲ δρομολόγιον ΜΗΛΑΤΕΙ-ΣΙΣΑΝΙΟΝ ΠΕΛΑΓΚΑΒΟΣ-ΑΔΥΚΑΔΙΟΝ-ΑΝΑΗΤΗ ΟΔΟΣ μὲ τέρμα πορείας ΠΕΠΟΝΙΑΝ.

- εἰς σημεῖον ἐπὶ τῆς ἀραξίτης ὁδοῦ, ἐνοθῶνται μετὰ τοῦ Συν/τος τὰ ἐκ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ προερχόμενα τμήματα, ἅτινα εἶχον ἀποβιβασθεῖ ἐκεῖ ἐκ τῶν ἄγγλικῶν αὐτοκινήτων.

εἰς ΠΕΠΟΝΙΑΝ ἀοικνοῦμεθα περὶ τὴν 3ην ἕραν. Ὅπως, μὴ ὑπάρχοντος ἐκεῖ ἀριστοῦ χώρου, τῇ διαταγῇ τοῦ ἀποσπασματος, συνεχίζομεν πορείαν εἰς ΠΥΛΑΡΗΣ, ὅπου ἐγκαθίσταμεθα ἐν ἐπιστάθμῃ μὲ σχετικὰ μέτρα ἀσφαλείας.
14-15 Ἀπριλίου

- ἀνασυγκρότησις Συν/τος.

- Φυλάδες διαφόρων Μονάδων, διερχόμενοι διὰ ΠΥΛΑΡΗΣ διαρρέουσιν

ἄθροος πρὸς Η.

16η Ἀπριλίου.

- ἄρχονται αἱ περικεταίσεις πρὸς Η. (ΙΡΒΕΝΑ καὶ ΚΑΛΑΜΠΑΚΑΝ) πορείαι.

17η Ἀπριλίου.

Ὁ Διοικητὴς τοῦ ἀποσπασματος διὰ τὴν ἰδιότητα ἀρχηγοῦ Πεζικοῦ εἰς χωρίον ΚΗΠΟΥΡΙΟ εὗρισκόμενος, μὲ ἀποστέλλει εἰς χωρίον ΓΕΒΡΓΙΤΕΙ, ὅπου τῇ διαταγῇ του εὗρισκόμενοι, σημεῖωμα ἔχον ὡς ἐξῆς, ληφθὲν τὴν 19ην ἕραν.

Σ η ρ ε ῖ ρ α

Διὰ τὸν Διοικητὴν τοῦ Συντάγματος Ἀποδεκανησίαν: ἑλθόμενος πληροφορίας ἀπὸ ἀνώτερον ἐξ/κὸν ἐκ ΜΕΤΣΟΒΟΥ καὶ παραγγέλει, ὅπως, ὅλα τὰ εἰς τὴν ἐδῶ περιφέρειαν στρατιωτικὰ τμήματα κατευθύνθωσι πρὸς ΜΕΤΣΟΒΟΝ διὰ ΚΡΑΝΙΑΣ-ΜΗΛΙΑΣ.

Τὰ ἐδῶ τμήματα θὰ κατευθύνωμεν πρὸς ΜΕΤΣΟΒΟΝ καὶ ἀναχωροῦμεν ἀμέσως.

Κανονίσате καὶ εἰς τὴν ἀναχώρησίν σας πρὸς ΜΕΤΣΟΒΟΝ.

Μέγας, καίτοι διήλθε τὴν γέφυραν τοῦ ποταμοῦ μετὰ τοῦ ἐπιτελεσίου του τὴν 14ην ἕραν τῆς σήμερον, δὲν ἀφίχθη εἰσέτι ἐνταῦθα.

Κηκουργιὸ 17-4-41

Ὁ Ἀρχηγὸς Πεζικοῦ

Α. Σέργιος

Συν/ρχης Πεζικοῦ ✓
πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς ὡς ἄνω διαταγῆς, τὸ Σύνταγμα ἐκκινεῖ ἐκ ΓΕΒΡΓΙΤΕΙ τὴν 22αν ἕραν σήμερον μὲ δρομολόγιον ΓΕΒΡΓΙΤΕΙ-ΚΗΠΟΥΡΙΟ-ΚΡΑΝΙΑΣ-ΜΗΛΙΑΣ-ΜΕΤΣΟΒΟΝ.

✓
Υ. Πληροφορίας ἐκ τηλεφώνου ἔλαβεν ὁ Ταγ/ρχης ἠπάρχος τοῦ 35οῦ Συν/τος, ὡς καὶ μὲ διαβίβασεν.

Α Σέργιος

Συν/ρχης Πεζικοῦ

Αφίξεις εις ΜΕΤΣΟΒΟΝ τὴν ἑσπέραν τῆς 18ης Ἀπριλίου καὶ ἐξῆθεν ἐν συνεχείᾳ, οἱ μὲν ἄνδρες μεταφέρονται διὰ φορτηγῶν αὐτοκινήτων μερίμνη τῆς ἐν Μετσόβῳ ΧΙ Μεραρχίας εἰς ΚΑΣΤΡΙΤΣΑΝ, τὰ δὲ Μεταγωγικὰ ὀδικῶς φθά-
νουσι περὶ τὴν ἑσπέραν τῆς 19ης Ἀπριλίου καὶ ταῦτα.

19η Ἀπριλίου.

Ἀπὸ πρώτας μεταστάθρευσις εἰς ΑΡΔΟΜΙΣΤΑΝ.
20η Ἀπριλίου.

Ἀνακοινούνται ἡμῖν ἡ ὑπογραφή ἀνακωχῆς.

21-22 Ἀπριλίου εἰς ΑΡΔΟΜΙΣΤΑΝ.

Συνελεύσις τῆς Β.Π.Ι διαταγῆς 20ῆς Μεραρχίας τὸ Σύνταγμα παρα-
δίδει ὀπλισμὸν τοῦ εἰς Πρόεδρον Κοινότητος ΑΡΔΟΜΙΣΤΗΣ.

23η Ἀπριλίου.

Συνελεύσις τῆς ὑπ' ἀρθ. 17 διαταγῆς τοῦ Μ.Πεζικοῦ τὸ Σύνταγμα ἐκκινεῖ ἐκ ΜΕΤΣΟΒΟΥ τὴν 12ην ὥραν σήμερον διὰ ΜΑΔΑΚΑΣΙ ὁπου φθάνει τὴν ἑσπέραν καὶ ἐγκαθίσταται ἐν καταλισμῷ.

25 καὶ 26 Ἀπριλίου εἰς ΜΑΔΑΚΑΣΙ ὁπου εὐρίσκονται καὶ Συντάγ-
ματα τῆς ΧΙΙΙ Μεραρχίας.

27η Ἀπριλίου.

Κατόπιν τηλεφωνικῆς συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τοῦ Τ.Σ.Κ.Μ. Ὑποστρατήγου Καράσσου καὶ προφορικῆς τοιαύτης μετὰ τοῦ Ἀρχη-
γοῦ Μ.Πεζικοῦ Συν/ρχου Σέργιου, καθισταμένης πλέον ἀδυνάτου τῆς διατρο-
φῆς τῶν ἀνδρῶν, μετὰ βαθυτάτης θλίψεως καὶ πικρίας διέταξα τὴν διαρροὴν
τοῦ Συν/τος πρὸς τὴν νότιον Ἑλλάδα, τοῦθ' ὅ ἀπὸ ἡμερῶν ἤδη συνέβαιμεν
εἰς τὰς ἄλλας Μονάδας τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ.

Κρίσεις Συνταγματάρχου.

Λογίζομαι εὐτυχῆς καὶ ὑπερήφανος, διότι ἠδυνήθην νὰ προσθέσω
εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν μίαν μάχιμον Μονάδα, τὴν ὁποίαν ἐν ἐλαχίστῳ
χρονικῷ διαστήματι, ἐκ τοῦ μηδενὸς ὀργάνωσα καὶ ἐξεπαίδευσά, καταστήσας
αὐτὴν ἱκανὴν δι' οἰανδήποτε πολερικὴν ἀποστολὴν.

Οἱ ἐθέλονταί τοῦ Συν/τος Δωδεκανησίων, καίτοι προσήλθον μὲ
εἰδικὴν ἀποστολὴν τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς ἰδιαιτέρας τῶν Πατρίδος Δωδε-
κανήσου, τῇ συμπράξει ἐννοεῖται καὶ ἄλλων μονάδων, δὲν ἀπεθαρρύνθησαν
ἐκ τῆς ραταιώσεως τῆς ἐπιχειρήσεως ταύτης. Ἀψευδὲς τεκμήριον ὃ ἀφθα-
στος ἐνθουσιασμὸς μὲ τὸν ὁποῖον τὴν 21ην Φεβρουαρίου ἐ.ε. ἐξεκίνησαν
διὰ τὴν ζώνην τῶν πρόσω, βέβαιοι ὅτι μετέβαινον διὰ νὰ μετάρχωσι τοῦ
ἀγῶνος εἰς τὸ Ἀλβανικὸν Μέτωπον ἢ ὁπου ἤθελον διαταχθῆ.

Τὸ Σύνταγμα Δωδεκανησίων, λαβὸν ὡς πρώτην ἀποστολὴν τὴν ἐξ-
ασφάλισιν ἐνὸς τεραστίου Μετώπου πρὸς Ἀ. ἐγγίζοντος τὰ 20 χλι. ἀπὸ
ΚΑΙΣΜΑΚΤΣΑΛΑΝ μέχρι τῆς ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΟΣ λίμνης (ΥΠΟΤΟΜΕΥΣ ΚΒΑΛΛΗΣ), ἠδυνήθη
ἐντὸς 25 ἡμερῶν μόνον νὰ ἐπιτελέσῃ ἔργα οὐκ ὀκνησάμενος τοιαῦτα καὶ τσαῦτα,
ὥστε ἀπέσπασε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὸν ἐπαινον τῶν Προϊσταμένων τοῦ Ἀρχῶν

Ὅλων ἀπροσδοκῆτως διαταχθέν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας εἰσβολῆς
τῶν Γερμανῶν εἰς τὴν Ἀ.Μακεδονίαν, νὰ ἐγκαταλείψῃ κατεπειγόντως τὸν
ὀχυρωμένον ὡς ἔνε Ὑποτομέα διὰ ν' ἀναλάβῃ ἕτερον τοιοῦτον, ἐκατέρωθεν
τοῦ χωρίου ΚΑΒΙΔΙ μὲ ἀποστολὴν τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ δεξιοῦ πλευροῦ τῶν
εἰς διὰ βασίαν ΚΑΒΙΔΙ Ἀγγλικῶν δυνάμεων, παρά τὰς λίαν δυσμενεῖς συνθή-
κας ὑπ' ἃς εὐρέθη (ἐγκατάστασις ἐσπευμένη-ἔδαφος ἥκιστα προσφερόμενον
δι' ἄρτυαν κ.λ.π.), ἠδυνήθη τὸ Σύνταγμα καὶ τὴν σπουδαίαν ταύτην ἀπο-
στολὴν νὰ φέρῃ εἰς ἀγίαιον πέρας.

Ἡ μετὰ τὴν ἐξοδὸν ἐκ τῆς ἐπικινδύνου περιουχῆς Δ. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ,
διασπορὰ τμημάτων τοῦ Συν/τος, ὀφείλεται εἰς τὰ κάτωθι περιστατικά:

Συμφώνως πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 15 διαταγὴν συμπύξσεως τοῦ ἀπο-
σπάσματος, ἡ ὑπὸ τὸν Διοικητὴν αὐτοῦ Συν/χην Σέργιον Α. Πεζιά (Α) φάλαγγ
ἐν. η καὶ τὸ ΙΙ τάγμα τοῦ Συν/τος, ἔπρεπε τὴν 18ην ὥραν τῆς 12 Ἀπριλίου

νά εδρίσκηται παρά τήν Η.Δ. παρυφήν ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ πρὸς ἐπιβίβασιν ἐπὶ αὐτοκινήτων μὲ σταθμὸν ἀποβίβσεως τήν ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ.

Ἀλλά, ἡ κατὰ τήν ὡς ἔνω καθορισθεῖσαν ὄραν ἤφιξις τῆς φάλαγγος εἰς τὸν ῥηθέντα χώρον ἐπιβίβσεως, κατέστη ἀδύνατος:

α) Λόγω ἀποστάσεως ἐκ τῶν θέσεων μάχης, ὡς κατεῖχεν αὕτη, ἐπιβραδυνθείσης ἐπὶ πλεόν τῆς παρείας της, διότι, ἡ ἐκ τῆς κοιλάδος ΛΕΣΙΣΤΑ εἰς Αἰ. ΠΑΝΤΡΑΧΗΜΟΝΑ ὁδὸς εἶχεν ὑπονορευθῆ ὑπὸ τῶν Ἀγγλων πρὸς ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκίθεν διελυσεως ἐχθρικών ἀρμάτων-συνέβησαν μάλιστα καὶ ἀτυχήματα εἰς διερχομένους ἑτέρους ὁπλίτας, τραυματισθέντας ὑπὸ ἐκκραγῶν ναρκῶν ὡς καὶ εἰς τινα κτήνη

β) Διότι, ὡς ἐν τῇ ἐκθέσει ἐρρέθη ὁλοκληρὸς ὁ Δ. καὶ Η.Δ. ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ χώρος πρὸ τῆς 18ης ὥρας, ἐτέλει ὑπὸ ἡμεσον ἔλεγχον τῶν Γερμανῶν, κατακλυζόμενος ὑπὸ πυρὸς ἀρμάτων καὶ πυρ/κοῦ.

Ἡ ὑπὸ τὸν ὑποφαινόμενον φάλαγγ κατὰ τήν ἀνωτέρω ὄραν διήρχετο τὸν ὡς ἔνω χώρον καὶ ἐσυνέχιζε τὸ καθορισθῆν αὐτῇ δρομολόγιον.

Οἱ μεταφέροντες ὄμως τοὺς κατεσκευασμένους ὑποχωροῦντας Αὐστραλοὺς μὲ φορτηγὰ αὐτοκίνητα Ἀγγλοὶ ἤρχισαν, ἔνευ οὐδερίας μὲ ἡμᾶς συνεννοήσεως ἐπιβιβάζοντες καὶ ἡμετέρους ἐκ τῶν τῆς κεφαλῆς τῆς φάλαγγος διότι ἀπὸ τῆς 18ης ὥρας ὁλοκληρὸς ἡ προαναφερθεῖσα περιοχὴ ἐπῆκε νὰ ἔχη ἀπελευθερωθῆ καθ' ὁλοκληρίαν, ἐνεργοῦντες ὡς φαίνεται, συμπάντως πρὸς σχετικὴν διαταγὴν τοῦ Ἀγγλικοῦ Στρατηγείου, διαβιβάσθειαν ἡμῖν προφορικῶς ὑπὸ τοῦ κομίσαντος τήν διαταγὴν τῆς συμπτύξεως συνδέσμου ἀνθ/γού τοῦ Συν/τος Λαμπίλα Κ.

Ἐπι μεγαλύτερον σφάλμα τῶν Ἀγγλων ὑπῆρξεν ἡ μὴ ἀποβίβασις ἀπάντων, ἀλλὰ μέρους μόνον τῶν ἀνδρῶν τοῦ συν/τος εἰς ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΑ, ἐνθεν θά ἐξηκολούθει τοῦτο τήν πορείαν του πρὸς Δ.

Ἀμφότεραι αἱ ἀυθάρετοι αὐταὶ τῶν Ἀγγλων φεῖλονται εἰς ἔλλειψιν μιᾶς καλῆς συνεννοήσεως μετὰ τῶν ἡμετέρων. Τὸ ἄτοπον τοῦτο θά ἐπρολαβάνετο ἀσφαλῶς, ἂν ἡ κοῖρα Ἀγγλικῶν αὐτοκινήτων συνδυεῖτο ὑπὸ μιᾶς μικτῆς ὑπηρεσίας μεταφορᾶς (Ἀγγλοὶ καὶ Ἕλληνες ἄξ/κοὶ ἐπιτελεῖς μὲ τινας ὁπλίτας).

Διὰ τὰς ἐπακολουθησάσας πρὸς Ἡ.σπασρωδικὰς καὶ ἠσκόπους κινήσεις ὁλοκληρῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ, πᾶσα κρίσις ἐκφεύγει τῶν ὁρίων τῆς δικαιοδοσίας μου. Ἐπειδὴ ὄμως ὑπῆρξε ἀξίωματικός, κατ' ἐπανάληψιν τραυματίας, ἔλευκόν καὶ ἐνδοξόν παρελθόν, ἐπόνεσά, διότι, παρέστην αὐτῆς μάρτυς μιᾶς δευτέρας, συμφορᾶς μετὰ τήν Μικρασιατικὴν τοιαύτην, ποὶ ἐπιτραπῆ νὰ υποβάλω μιάν γνῶμην ἀφορῶσαν τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον ἐν μέρει δὲ καὶ τοὺς διοικητὰς τμημάτων Στρατιῶν, ὅστινες καὶ ἐκεῖνο δέον, κατὰ τὰς κρίσιμους στιγμὰς νὰ λαμβάνωσι μεγάλας ἀποφάσεις μὲ ἀπολυτὸν πρωτοβουλίαν.

Ἐάν κοινόν τὸ Γενικὸν Στρατηγεῖον, ἄρα τῇ εἰσβολῇ τῶν Γερμανῶν εἰς Βουλγαρίαν, ἐξέδειξε τήν ἀπόφασίν του ν' ἀντισθῆ ἐπιρόνως ὁ Στρατός μας εἰς ἐνδεχομένην παραβίασιν τοῦ ἐδάφους μας ὑπὸ Γερμανῶν, ἐπεβάλλετο

α) Τήρησις ἐλαφρῶν μονάδων προκαλύψεως, κυρίως εἰς τὰς διαβάσεις ἀποσυρομένων διὰ ταχυκινήτων εἰ δυνατόν μέσων καὶ

β) Ἐγκαιρὸς συμπτύξις τοῦ ὄγκου εἰς τὰς γνωστὰς ὀπίσω ὄχυράς τοποθεσίας (Θλυρπος κλπ).

Διὰ τήν συμπτύξιν ταύτην, κατ' ἐπανάληψιν ἐνωρὶς ὡς καὶ κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἔκαμα λόγον εἰς τὸν ἡμέτερον Ὑποστράτηγον Καράσσον κατὰ τὰς ὑπ' αὐτοῦ ἐπιθεωρήσεις τοῦ Ὑποτομέως μου, παρεσταμένων καὶ ἄξ/κῶν, τοῦ ἐπιτελείου του καὶ τοῦ Συν/τος μου.

Ἐάν τοῦτο ἐγίνετο, ὑπῆρχε δὲ καὶ ὄρεξις καὶ θέλησις ἐκ μέρους ὄλων διὰ πόλεμον, ἡ Ἑλλάς θά ὑφίστατο τετραστίας θυσίας, θά ἐπετυγχάνετο ὄμως, τοὐλάχιστον μεγάλη ἐπιβραδυνσις τοῦ ἐχθροῦ, ἡ δὲ ἱστορία τῆς αὐρίου θά περιελάμβανε ἀσφαλῶς αἰρᾶν μαχῶν μέχρι ταινάρου, κλειομένη μὲ τήν ἀπαράμιλλον ἐποικίαν τῆς Κρήτης.

Ἡδὴ πιστεύω μὲν πάντες ὅτι, οἰαδήποτε κι' ἂν ἦ ἡ ἔκβασις τῆς συνηζυγομένης σήμερον παγκοσμίου γιγαντομαχίας, ἡ Β.Λ.Α.Ε., χάρις εἰς τήν ἱστορίαν τῆς καὶ τήν θέσιν τῆς Θ.Α.Ζ.Η.Ε.Η.

Ἀθῆναι, τῇ 30ῇ Δεκεμβρίου 1941

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝ/ΤΟΣ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΙΩΝ

ΙΩΑΝΝΗΣ Α. ΝΙΚΟΛΑΟΥ